

TA`LIM JARAYONIDA O`QUVCHILAR BILIMINI NAZORAT QILISHDA EASYQUIZZY-TEST TUZUVCHI O`ZBEKCHA DASTURIDAN FOYDALANISH

Axchaboyev Quvonchbek Xayrullo o`g`li

Andijon davlat universitetining Pedagogika instituti Aniq va tabiiy fanlarni o`qitish metodikasi fakulteti
Ta`limda axborot texnologiyalari yo`nalishi
1-kurs magistranti

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolamizda daqiqa sayin rivojlanib borayotgan texnologiyalar va texnika asrida zamonaviy dasturlar va ulardan ijtimoiy hayotning turli jabxalarida keng foydalanish imkoniyati, eng so`nggi va qulay interfeysga ega bo`lgan dasturlarni o`z ehtiyojiga ko`ra tanlash va ularni kasbiy faoliyatlarning turli jabxalariga yo`naltirish, ulardan foydalanish masalalari hamda ta`lim jarayonida o`quvchilarni bilimlarini baholashda o`zbekcha interfeysga ega bo`lgan easyQuizz dasturidan foydalanish yoritilgan.

KALIT SO`ZLAR:

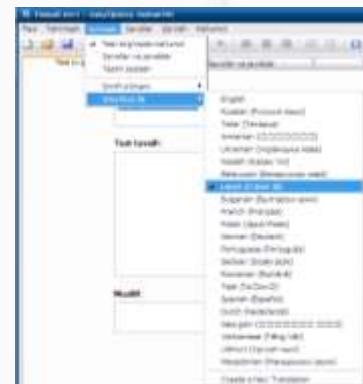
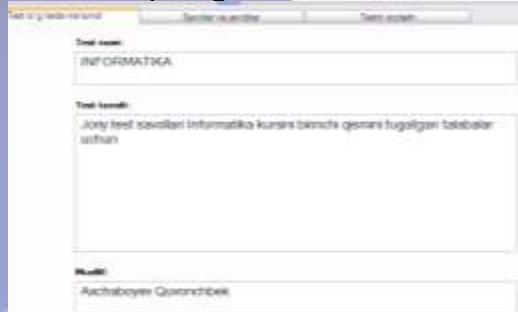
easyQuizz – oson, sodda test tuzuvchi dastur nomi.

Eksport – olib chiqish, ya`ni tayyor testni ishlaydigan xolatga o`tkazish.

Ta`limni rivojlantirish chora-tadbirlariga qaratilgan turli qabul qilingan qonun va qarorlarda shuni ko`rishimiz mumkinki, har bir sohada zamonaviy axborot kommunikatsiya texnologiyalari va texnik vositalardan foydalanishni rivojlantirish va ishlab chiqarish salohiyatini kuchaytirishda kompyuter texnologiyalaridan foydalanishni rivojlantirish zarurligi ta`kidlanib kelmoqda. Biz pedagoglar shularni hisobga oлган holda talabalarga ta`lim berish ularni bilimlarini nazorat qilishda zamonaviy pedagogik dasturiy vositalardan foydalanish malaka va ko`nikmalariga ega bo`lib borishimiz, ulardan ta`lim jarayonida keng foydalanishni joriy qilishimiz zarur. Quyida talabalarni bilimini nazorat qilishda qo`llanishi mumkin bo`lgan va turli qulayliklarga ega bo`lgan easyQuizz-test tuzuvchi dasturi haqida va uning interfeysi qulayliklari to`g`risida ma`lumotlar keltirilgan.

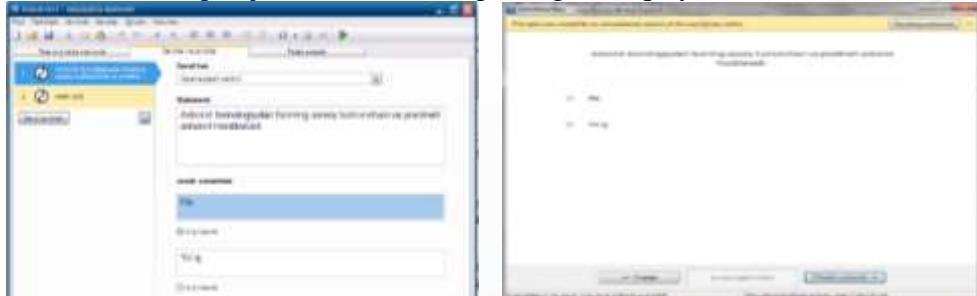
Dasturni ishga tushirganimizda uning asosiy oynasi paydo bo`ladi va uning asosiy oynasi menyulari qatoridagi “Вид” (Ko`rinish) menyusidagi “Язык интерфейса” (Interfeysi tili) bo`limidan O`zbek tilini tanlaymiz. Bu dasturning qulayliklarining birinchisi ham uning o`zbek tiliga moslashtirilgan interfeysidadir:

Dasturning asosiy oynasining “Test to`g`risidagi ma`lumot” bo`limining “Test nomi” qismiga testimizning nomini, “Test tavsifi” qismiga esa ushbu test qaysi mavzularga yoki qaysi bo`limlarga asoslanganligi haqida, “Muallif” qismiga esa o`zimizni muallif sifatida kiritib qo`yamiz:

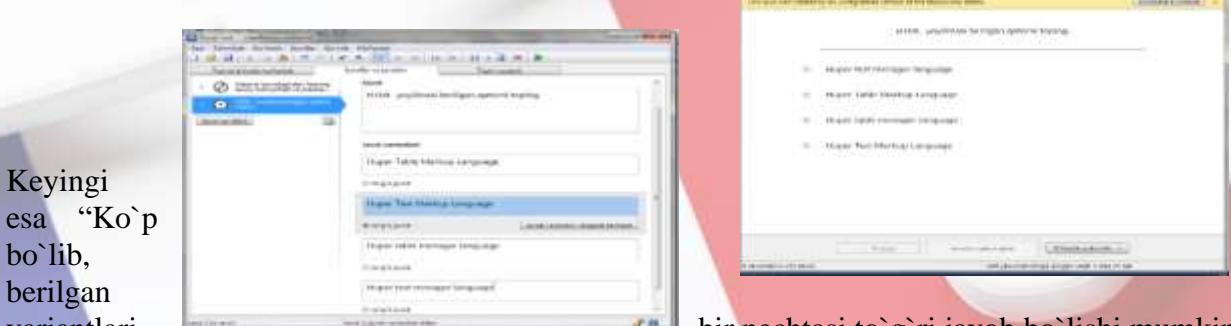

“Savollar va javoblar” bo`limida esa asosiy ishlarmizni, ya`ni, testimizni savollari va javob variantlarini kiritib chiqishimiz kerak bo`ladi. “Savol turi” qismidan testimizni ko`rishi turini tanlashimiz kerak bo`ladi. Ushbu qismda testning olti xil turdagи ko`rinishlari mavjud bo`lib, ulardan birinchisi “Qarama-qarshi tanlovli” ko`rinishi hisoblanib, shu ko`rinishdagi testni tuzishda uning “Statement” qismiga “Ha” yoki “Yo`q” javob variantlarini qabul qiladigan

aksioma yoki ta`rifga o`xshash matn kiritiladi. Javob variantlari qismiga esa ikki “ha” va “yo`q” variantlari kiritiladi va to`g`ri javob variant ostiga belgilash qo`yiladi:

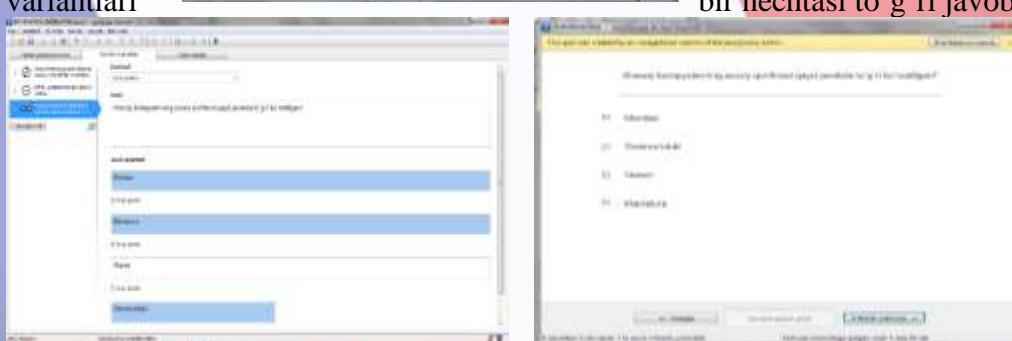
Keyingi ko`rinishi esa “Bir tanlovl” bo`lib, ushbu xususiyatga ko`ra berilgan savolga javob variantlari ichidan faqat bittasi to`g`ri hisoblanadi:

Keyingi esa “Ko`p bo`lib, berilgan variantlari

ko`rinish tanlovl” savolga javob

bir nechta to`g`ri javob bo`lishi mumkin:

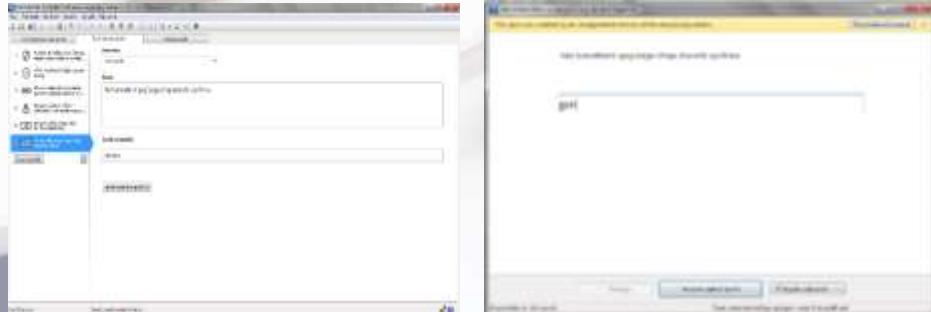
Navbatagi ko`rinish “To`g`ri ketma-ketlikni o`rnatish” bo`lib, bunda berilgan savol asosan o`sish tartibida yoki kamayish tartibida joylashtirish topshirig`iga o`xshash bo`ladi:

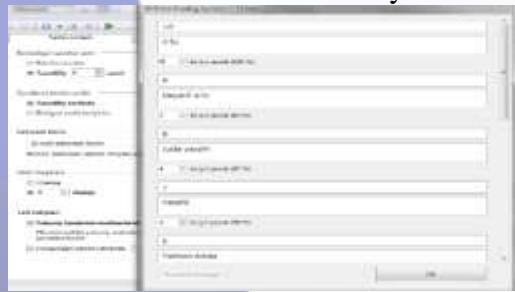
Navbatagi “Muvofiqlikni o`rnatish” bo`lib, bunda bir tomondagи tushunchalarga ularga mos keladigan ta`riflar ikkinchi tomonda chalkashtirilgan holatda beriladi va ularni mosligi o`rnatilishi topshiriq qilib beriladi:

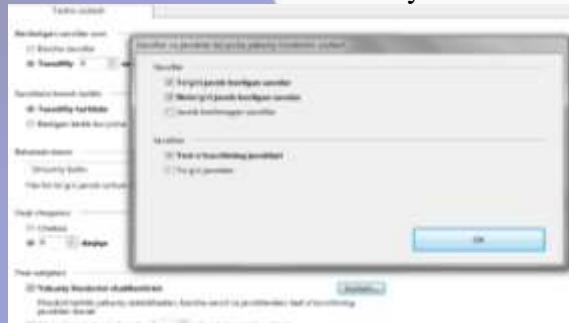
So'nggi ko'rinish "Erkin javob" bo'lib, bunda berilgan savolga matn kiritish orqali javob berish talab etiladi:

Yuqorida ko`rsatilgan olti xil ko`rinishdagi test turlaridan foydalanib yaratilgan testimizni esa turli sozlamalarini sozlash imkonini bizga dasturning Testni sozlash bo`limi yaratib beradi. Bo`limning "Beriladigan savollar" qismidan testda foydalaniladigan savollarni miqdorini va tushish ketma-ketligini tasodifiyilagini sozlashimiz mumkin bo`lsa, keyingi qismlarda savollarni berilish tartibini, javoblarini chiqarish tartibini sozlashimiz mumkin. Keyingi qismda esa baholash tizimini sozlash imkonini berilgan bo'lib, u yerda turli baholash tizimlari va ularda har bir testni yakuniy natijalarining darajasini, baholash me`zonlari sozlamalarini sozlash imkonini yaratib berilgan:

Shuningdek, testimizga vaqt qoyishimiz va chegarasini belgilashimiz, testni yakunlanganda natijalarni shakllantirish va ekranda namoyish etish sozlamalarini belgilashimiz mumkin:

Dasturning yana bir qancha qulayliklari mavjud. Masalan, agar siz savol yoki javoblarni kiritish mobaynida turli belgi (simvol) lardan foydalanmoqchi bo'lsangiz dasturning "Qo'yish" menyusining "Simvol" bo'limini ishga tushirishingiz va u yerdagi simvollardan keraklisini tanlab, ulardan foydalanishingiz mumkin:

Bundan tashqari menyuning “Rasm qo`yish” bo`limidan foydalanib, testimizda foydalanish uchun kerakli rasmlarni olib, joylashtirishimiz; “Formula qo`yish” bo`limida esa dasturda turli formulalardan foydalanib, testimizni tuzish imkoniyatlari mavjud:

Testimizni sozlamalarini ham sozlab bo`lgach uni saqlash va ishlatib ko`rish uchun “Fayl” menyusining “Saqlash va ishga tushirish” buyrug`ini yoki boshqa kengaytmali fayllarga Eksport qilish uchun “Eksport” buyrug`ini tanlashimiz lozim:

Bundan tashqari testning imkoniyatlaridan yana biri testni bajargan talabaning natijalari e`lon qilingach hisobotini faylga saqlash yoki uni qog`ozga chop etish imkoniyatlari ham mavjud. Yuqorida keltirilgan easyQuizzy dasturini imkoniyatlari va qulayliklaridan unumli foydalanish, dasturdan ta`limda nazorat va baholash testlarini kompyuter texnologiyalarida olish albatta talabalarda qiziqish, kompyuter bilan, klaviatura bilan ishlash ko`nikmalarini oshirishda, har bir dars yuzasidan o`zlashtirganlik darajasini aniqlashda, pedagoglarni ortiqcha vaqtini olmaslikka va baholash xatoliklariga yo`l qo`ymasligiga katta imkon beradi deb o`ylaymiz.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. To`raxonov F.B., Xamidov V.C. "Simulyatorlardan foydalilanigan holda fizik jarayonlarni modellashtirish". Ta`lim muassalarida elektron axborot -ta`lim muhitini shakllantirishning dolzarb masalalari.O`zMU. - Toshkent: 2011